

Slike so prav lepe, razločne in večinoma lahkoumevne; z ozirom na 50. sliko pa je v tekstu pomota. Ondu stoji: »Svetlobni trak Ae, ki je vzporeden z osjo AC,« namesto: »ki je vzporeden z osjo OC«, kar začetnika lahko popolnoma zmoti. Kakor smo že omenili, ne izgubi knjiga radi teh pegic svoje veljave in vrednosti, ampak navesti jih je bilo le zato, da se v drugi izdaji opusté. Da bi le učenci knjigo skoro nosili v šolo!

M. Cilenšek.

Iz šolskih izvestij. „Glasbena Matica“ je ob konci šolskega leta izdala svoje posebno izvestje, katero je spretno in temeljito sestavil društveni tajnik prof. *Anton Štritof*. To izvestje ima poleg uvodnih besed, v katerih se razpravlja pomen „Glasbene Matice“, sedem poglavij z nastopno vsebino: Kronika; Muzikalije; Glasbena šola (učiteljstvo, učni načrt, imenik učencev, statistika glasbene šole); Koncerti (imenik pevskega zbora, vzporedi koncertov, statistika koncertov); Račun in proračun; Imenik društvenikov; Naznanilo o začetku prihodnjega šolskega leta. — Leta 1893./94 je izdala „Glasbena Matica“ Nedvčdov „Album 12 pesmij za višji glas s spremljevanjem klavirja“ in Hubadove „Slovenske narodne pesmi“; za leto 1894./95. pa izide Foersterjeva „Ljubica“ in sedem moških zborov Sattnerjevih. — Poučevali so na glasbeni šoli gg. *Fr. Gerbič*, *K. Hoffmeister*, *M. Hubad* in *K. Jeraj*. — Učencev je bilo vpisanih 269, koncem leta jih je bilo 257 (149 učencev in 108 učenk). — Vseh koncertev je bilo doslej (od leta 1888. do danes) 13, pri katerih je sodelovalo 69 pevk in 55 pevcev, skupaj 124. — Račun za dōbo od dné 1. kimovca 1893. do dné 30. ržénega cvéta 1894. kaže dohodkov v gotovini 9419 gld. 33 kr., v vrednostnih popirjih 4580 gld. 85 kr. in 100 fr., blagajniškega ostanka pa je bilo v gotovini 205 gld. 88 kr. in v vrednostnih popirjih 3186 gld. 85 kr. in 100 fr. Proračun za bodoče društveno leto kaže 5889 gld. 38 kr. dohodkov in 8197 gld. troškov; nedostatek se pokrije s podporami. — Društvenikov je bilo 513 (5 častnih, 36 ustanovnih in 472 rednih). — Šolsko leto se prične dné 20. septembra.

Izmed srednješolskih izvestij smo prejeli izvestje c. kr. državne nižje gimnazije v Ljubljani, ki prinaša na čelu dve jako lepi razpravi, in sicer spis prof. *S. Rutarja* o argivski ravnici in spis prof. *Jos. Hubada* o račji kugi. Prof. Hubad priporoča na podlagi večkratnih poskusov, naj se proti račji kugi uporablja močvirsko osladje (*spiraea Ulmaria*), in sicer takó, da se nabira cvetoče in potem poveže v snopiče, ki se polagajo v vodo, kjer se privežejo na količe, primerno v zemljo zabite. Ali pa naj se zaseje močvirsko osladje ob vodah, da cvetovi priroduim pótem razkužujejo naše reke, potem ko so padli v vodo. Rezultat znanstvenih raziskovanj prof. Hubada utegne biti še izrednega pomena za naše vode. — Poslalo se nam je nadalje izvestje c. kr. državne vélike gimnazije v Ljubljani, ki obseza na uvodnem mestu nemško razpravo prof. *dr. J. Šorna* »Ueber den Gebrauch der Präpositionen bei M. Junianus Justinus.« — O razpravi v izvestji novomeške gimnazije, katero je priobčil pod naslovom »Samoznaki in okrajšave v slovenski stenografiji« prof. *Fr. Novak*, utegnemo izpregovoriti še posebe.

Trije jahači. Melodram na pesem Nikolaja Lenaua (slovenski prevod A. Funtka), zložil za klavir *Karol Hoffmeister*. Založila L. Schwentnerjeva knjigarna v Brežicah. Cena 50 kr. — Ta novi proizvod imenujemo kar naravnost zelo simpatiški prikaz na glasbenem našem polji. Oblika je za slovensko literaturo nova — v splošnem glasbenem svetu sicer dobro znani, toda venderle malokdaj se pojavljajoči melodram. Melodram je deklamovanje, spremljevano z godbo; glasbeni del melodrama je podrejen govornim besedi in ima nalogo, povzdigniti učinek te govorne besede. Gospod Hoffmeister je izvolil svojemu melodramu jako prikladen tekst — Lenauove »Tri jahače,« ki bi radi živeli, toda čutijo smrtno ranjeni počasi a neusmiljeno prihajajočo smrt, dočim hreščé

in krožijo nad njimi trije jastrebi. Melanholijo vsega prizora, ljubezen do življenja, ki se pri vsakem jezdecu izraža različno, slika Hoffmeisterova glasba prikladno in zanimljivo ter dosega popolnoma svoj namen, ker pomaga itak globokemu vtisku pojedinke misli le še do višjega učinka. Sledeča povsem smer modernega skladanja, znači se Hoffmeisterjeva jedernata skladba zaradi raznoličnosti in bogatosti svojih motivov in zbok slikovitosti svojih harmonij kot duhovit, resen proizvod. Težav v melodramu ni, zato smelo upamo, da bode uvrščen v marsikateri vzpored slovenskih veselice kot nova in nenavadna vrsta predavanj.

X.

Slovenske národne pesmi. Harmonizoval in za koncert priredil *M. Hubad*. Založila „Glasbena Matica“ v Ljubljani 1894. Cena: partitura s šestimi glasovi à gld. 1'20, posamezni glasovi à 10 kr. — „Glasbeni Matici“ je poleg drugih mnogoštevilnih nalog tudi ta, da izdaja dobre slovenske skladbe in se posebno slovenske národne pesmi ter tako povzdiguje zmisel za glasbo in veselje do petja. Kolikorkoli je doslej izdala národnih pesmij, vse zbirke imajo to hibo, da navajajo národne pesmi tako, kakor so se zapisale med národom, ne gledé na to, da more takšne izdaje dejanski rabiti samo tisti, kdor je jako spreten, stvari popolnoma več in glasbeno visoko izobražen, kdor jih torej more sam spretno prirediti, da so premišljeno pete res za koncertno dvorano. Te naloge se je lotil g. Hubad in jo je izvedel izredno srečno. Deset najlepših ali se posebno znamenitih národnih pesmij je izbral, harmoniziral in označil popolnoma natančno; osobito pri kitičnih pesmih je vestno priredil predavanje po tekstni vsebini in jim v tej obliki otvoril dostop tudi v popolnoma resne koncerte. Resnično so med njimi točke, vredne, da se pojó prav pogostoma namesto ónih glasbenih trivialnostij, ki še vedno strašijo po vzporedih manjših pevskih društev in se izdajajo za pristno národno glasbo. Čudovita nežnost preveva n. pr. pesem „Je pa davi slau'ca pala“ ali „Ljub'ca, povej, povej“, ki je tudi po vsebini tolikanj ljubezniv dvogovor, popolnoma logiški in umestno prirejen za čveteroglasen moški zbor, sopran in alt, ali poslednjo točko v zbirki „Škrjanček poje, žvrgoli“, kjer se jasna veselost ob spominu na ljubico izpremeni v čudovito lep, iskren in resničen izraz, dočim izvaja besede „Kjerkol' se midva srečava, prav milo se pogledava; vse solzne naj'ne so oči . . .“ peteroglasen zbor, basi divisi in tenor, vsi glasovi zopet nastopajo jako značilno, samostojno. Prijatelji čvrstih veselih pesenc nahajajo v zbirki, rekli bi, dva slovenska valčka „Ko b' sodov ne b'lo“ in „Bratci, veseli vsi“, dalje pristno slovensko pesem „Zmirom vesel“ z zateglim solom „o ja“ ob pričetku vsake kitice, krepko „Lovsko“ in pač nekoliko kočljivo izvédno, zato pa tem lepše učinkujočo „Miško“ („Prišla je miška . . .“) z onim čimdalje hitrejšim tempom, ki je toli značilen za ruske zборе Slavjanskega, s hipnim prestankom, z dolgimi akordi („Pod goro“) in jarno pretrganim koncem „pod to goro zeleno“ (allegro). Omenimo li še staro težko stopajočo pesem o Lavdonu („Stoji, stoji tam Beligrad“) in Fleišmanovo „Luna sije“, tedaj smo navedli vso vsebino. — Harmonizacija je vedno preprosta, kakor mora biti pri narodni pesmi, učinkuje pa bolj po lepo samostojno vojenih glasovih nego po novih harmoniških zvezah, dasi ondu, kjer je bilo treba, tudi niso izostali drznejši obrati (n. pr. posebni harmoniški poudarek pri besedi „to ljubezen st'ri“ v števil. 10.). Ali naj omenimo še absolutno čistega stavka? Ta se umeje pri izobraženem glasbeniku, in takšen je vender g. Hubad, sam po sebi. Če se ga venderle spominjamo, povod je temu ta, da se nekaterim slovenskim skladateljem čistota v stavku zdi precéj postranska reč. — Tipografski je delo vredno vsebine. Ker so se natisnili tudi posamični glasovi, odpravljeno je toli zamudno in večinoma tudi pogrešno prepisovanje iz partiture.

K. Hoffmeister.

Kolo. Sbirka izabranih hrvatsko-slovenskih muških sborova. Izdalo hrvatsko pjev. društvo „Kolo“ u Zagrebu. Uredio *Nikola pl. Faller*. — Prva dôba v razvoji umetne